

Groenblauwe schoolpleinen in Roermond

In 2028 wil de gemeente Roermond dat 80% van de schoolpleinen groenblauw is. De gemeente is zich bewust van de sterke relatie tussen klimaat, spelen, bewegen en educatie. Daarom worden vanaf nu elk jaar twee bestaande schoolpleinen in Roermond aangepakt, ook bij nieuwbouw.

GEZONDE
SCHOOL
PLEINEN

Een project van Jantje Beton
en IVN Natuureducatie

De gemeente Roermond

- ✓ Telt ruim 60.000 inwoners
- ✓ Heeft 25 schoolpleinen
- ✓ Waarvan 3 groenblauwe schoolpleinen
- ✓ Staat aan de start van het proces voor meer natuurrijke en speelse schoolpleinen en ging in 2023 aan de slag met twee scholen.
- ✓ Vindt dit belangrijk, om kinderen zo alle kansen te kunnen bieden in een klimaatadaptieve en biodiverse omgeving.

Tips van de gemeente Roermond

- Bekijk groenblauwe schoolpleinen als kansen voor taalontwikkeling, motoriekverbetering en sociaal-emotioneel welzijn. **Help scholen om deze kansen te zien.** Roermond zet daarvoor de **coaches** in. Zij helpen scholen bijvoorbeeld ook bij het aanvragen van subsidie en verlichten daarmee de last voor scholen.
- Houd in de ontwerpen rekening met de **toegankelijkheid** van groene schoolpleinen voor kinderen met een beperking. Bij nieuwbouwprojecten bieden **participatiemomenten** met de buurt waardevol inzicht in lokale behoeften.

Limburg waterklaar met groenblauwe schoolpleinen

Zo'n twee jaar geleden besloten de gemeentes en waterpartners Noord- en Midden-Limburg om het gebied 'waterklaar' te maken. De focus lag op het afkoppelen van regenwater. Eerst in de openbare ruimte en door inwoners te stimuleren om ermee aan de slag te gaan. Toch bleek meer nodig. Daarom werden ook woningstichtingen, bedrijven, hoveniers en scholen betrokken.

Zo ontstond het initiatief voor groenblauwe scholen: de Groenblauwe Revolutie Schoolpleinen. Verschillende beleidsdomeinen werkten samen aan klimaatadaptatie, biodiversiteit en de link tussen klimaat en spelen, bewegen en educatie. Alle gemeenten in de regio, waaronder Roermond, sloten zich aan.

“Op ons schoolplein is een groene heuvel met allerlei sluipdoor- kruipdoorpaadjes, een hut, veel beplanting en een natuurlijke omheining van het voetbalveldje. Ook zijn er wat meer ‘klassieke’ toestellen, zoals duikelrekken, een evenwichtstoestel en elementen als moestuinbakken, een zitrand en een insectenhotel.”

Blanche Teuwen, directeur Basisschool Lieve

“Wij geven nu wekelijks buitengym op de natuurspeelplaats, het hele jaar door. Ook als het regent. Ouders weten dat kinderen hier vies mogen worden.”

Henriëtte Rademakers,
directeur Basisschool Aan de Roer

De Groenblauwe Revolutie Schoolpleinen

De Groenblauwe Revolutie Schoolpleinen werkt in 15 gemeenten in Limburg. Elke gemeente draagt 25.000 euro per schoolplein bij voor aanpassingen en coachuren. De coaches helpen bij het opstellen van het projectplan, het betrekken van de buurt, kinderen en ouders, het ontwerp, de aanbesteding, het zoeken van financiering en de uitvoering en het maken van beheer- en onderhoudsplannen.

Het proces omvat een startgesprek, klimaatlessen en werksessies met de kinderen en een financiële planning. Voor de groenblauwe inrichting wordt nu zo'n 100 euro per vierkante meter gerekend. Eén team leidt het proces, dit bespaart de deelnemende gemeenten tijd en geld. Ook de fondsenwerving is makkelijker, met steun van zakelijke partners.

Vanuit dit proces wordt ook de afkoppeling van regenwater en hittestress aangepakt. Dat begint met een analyse van de situatie. Daarna volgen passende oplossingen, zoals groen voor waterafvoer en schaduwplekken voor hittepreventie. Ontwerpers en hoveniers krijgen de opdracht om biodiversiteit centraal te stellen, met zoveel mogelijk inheemse planten.

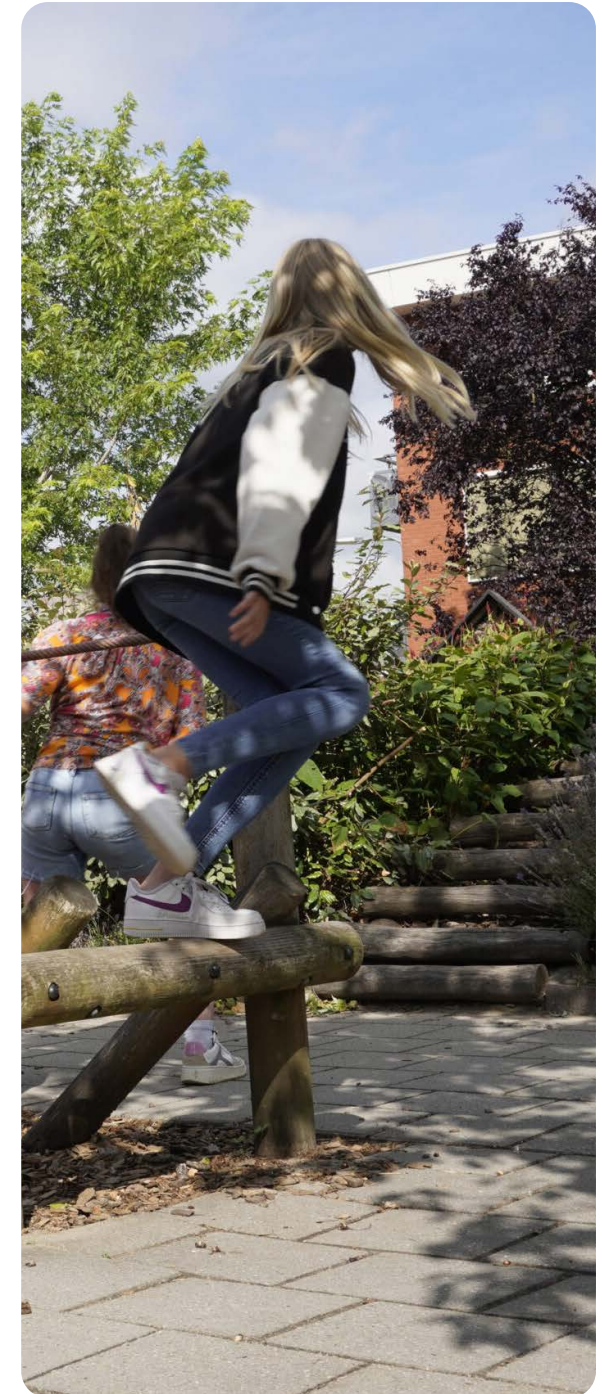
Stapsgewijze aanpak van groenblauwe schoolpleinen

Roermond deed een inventarisatie onder haar scholen. Er was veel animo om met de schoolpleinen aan de slag te gaan, maar niet elke school kon meteen in actie komen om met hun plein aan de slag te gaan. Inmiddels pakt Roermond het proces in afstemming met de 7 schoolbesturen nu meer stapsgewijs aan. Daarbij volgt de gemeente haar visie die is vastgelegd in het Integraal Huisvestingsplan (IHP). De focus ligt daarbij op duurzaamheid, flexibiliteit en budgetten.

In 2023 zijn twee scholen gestart: de Hubertus, waar buurtbewoners al jaren pleitten voor verandering van het plein, en Aan de Roer. **Dirk Smolenaars** (adviseur Stedelijk Water, gemeente Roermond):

“Wij zien het plein als educatieve plek, het is echt onderdeel van de onderwijsruimte. Alles komt er samen: spelen, bewegen en gezondheid gaan er hand in hand met klimaat en natuur.”

Nieuwbouwscholen krijgen een bredere benadering, met aandacht voor klimaat, biodiversiteit, gezondheid en buurtfuncties. En waar de gemeente voorheen geen bezwaar had tegen verzoeken van scholen voor meer tegels vanwege modderschoenen, worden deze verzoeken nu afgewezen.

Schoolpleinen met focus op bewegen

De gemeente Roermond streeft naar een multidisciplinaire aanpak. Voorheen liepen ze nog tegen een gebrek aan samenwerking tussen verschillende domeinen aan. Maar inmiddels is die samenwerking vanzelfsprekend. **Ingrid Langenhoff** (programmamanager van het programma Groenblauwe Revolutie Schoolpleinen), vertelt hierover:

“We brengen mensen binnen de gemeente samen vanuit verschillende beleidsterreinen. Daarnaast werken we ook samen met de provincie en natuurclubs.”

Bij de afdeling Sport komen regelmatig verzoeken van scholen binnen over ruzie op het plein, gebrek aan materialen en beperkte ruimtes voor spel en beweging. Daarom richt de gemeente zich op het aanpassen van schoolpleinen met bijvoorbeeld meer klim- en klautermogelijkheden. **Blanche Teuwen** (directeur Basisschool Lieve) is daar blij mee:

“Het gedrag van de kinderen is beter, er wordt bijvoorbeeld minder gepest. Ze kunnen meer hun eigen gedrag laten zien en lopen elkaar minder in de weg.”

Daarbij implementeert Roermond het 2+1+2-model dat staat voor vijf uur bewegen op en rondom school, waarvan twee uur verplicht bewegen tijdens schooltijd. Een goed schoolplein is hierbij vanzelfsprekend een voorwaarde. Drie scholen dienen nu als pilot voor dit model. Ook kijkt de gemeente bij de aanpak van pleinen naar wat er al is in de omliggende wijk. Soms vullen de plekken elkaar aan, dat is een voordeel. Vaak kunnen budgetten dan worden samengevoegd.

Financiering en ondersteuning

Roermond biedt scholen een startbudget vanuit het platform Waterklaar, ondersteund met een jaarlijkse gemeentelijke subsidie van 50.000 euro. Dit komt neer op subsidie voor twee scholen per jaar. 11.500 euro hiervan is bedoeld voor coaching en 13.500 euro voor aanpassingen aan het plein. Momenteel onderzoekt de gemeente of er vanuit de gelden uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) extra geïnvesteerd kan worden in de pleinen. Tot afgelopen jaar was er ook aanvullend subsidie vanuit de provincie van 20.000 euro per goedgekeurde aanvraag.

De eerdergenoemde coaches die de scholen van A tot Z helpen, geven ook advies over subsidies en fondsen.

Henriëtte Rademakers (directeur Basisschool Aan de Roer) geeft aan hoe belangrijk die ondersteuning is:

“Het is toch best een proces, en lastig om een totaalplan te maken. Daarom zijn wij ook zo blij met de coaches. Tot nu toe hebben we vooral zelf wat kleine dingetjes uitgetest en gedaan, maar aan het totaalplan waren we nog niet toegekomen.”

Scholen, buurt en kinderen gaan samen voor groene pleinen

Onder begeleiding van de coaches betrekken de scholen ouders, kinderen en buurtbewoners actief bij de ontwikkeling van groenblauwe schoolpleinen. De Kinderraad is bijvoorbeeld de schakel tussen de klassen en de werkgroep. Er zijn werkbladen voor de kinderen waarin ze hun fantasie en creativiteit kwijt kunnen. De werkgroep stuurt hierop met een realistische blik. **Blanche Teuwen** (directeur Basisschool Leeve) vertelt:

“Eerst was ons plein een grote grijze vlakte vol met stoeptegels. De toestellen die er stonden waren verouderd. Die wilden we vervangen en hebben de kinderen daarbij betrokken. Zij kwamen met veel meer ideeën over groen en natuur.”

Schoolplein Aan de Roer
Foto door: GBRS.nl

Hoewel er geen harde criteria zijn voor het ontwerp, geeft Roermond wel richtlijnen mee. Uitgangspunt is dat het ontwerp bij de visie van de school past. Een school midden in de stad heeft bijvoorbeeld meer groen nodig, dan een school midden in een park.

Er is een lijst met lokale ontwerpers, groenaannemers en hoveniers die voldoen aan bepaalde criteria. De eerdergenoemde coach helpt de school kiezen uit drie of vier opties. De planning blijft een uitdaging bij de start van nieuwe schoolpleinen, andere Roermonds scholen staan te popelen om aan de slag te gaan. Vooruitlopend op de planning gaat de gemeente dan al wel met hen in gesprek over de financiën.

Daarnaast moedigt Roermond scholen aan om verbinding te zoeken met de buurt. Dorpsraden zijn daarin ontzettend belangrijk: als zij zich hard maken voor een speelplek komt het eerder van de grond. Bovendien zorgt het voor een sterkere buurtfunctie, meer continuïteit en een breder draagvlak.

“

Felix van Ballegooij

Wethouder Onderwijs,
Sport en Wijken

Het schoolplein is voor iedereen bekend terrein. Een ontmoetingsplek en een plek waar je kinderen spelen, dat voelt goed. Tegelijkertijd is de beweegnorm in Roermond een aandachtspunt. Kinderen moeten meer bewegen. Daarom zijn we 100% overtuigd van het belang van speelse en natuurlijke schoolpleinen.

Groenblauwe schoolpleinen dragen bij aan onze beleidsdoelstellingen op diverse domeinen, zoals klimaatadaptatie, gezondheid en onderwijshuisvesting. Bovendien is er een sterke motivatie bij zowel scholen als de gemeente. Dit zetten we kracht bij door een coalitie akkoord dat sterk inzet op vergroening en het beschikbaar stellen van een financiële bijdrage als duwtje in de rug.

Financieel zijn de plannen voor vergroening nu geborgd in de Agenda Biodiversiteit en Klimaatadaptatie. Tot 2026 kunnen we twee scholen per jaar financieren.

De gemeente draagt bij aan de inrichting, terwijl scholen verantwoordelijk zijn voor het beheer en onderhoud.

Graag benadruk ik ook de relatie tussen armoede en gezondheid. Dat kinderen de beweegnorm niet halen heeft deels te maken met sociale ongelijkheid. In een groene omgeving realiseer je ook een stukje geluk en gezondheid. Dat willen we voor alle kinderen mogelijk maken.

Tips van Felix van Ballegooij:

- Erken de **waarde van enthousiaste ambtenaren** die gemotiveerd zijn om doelen te realiseren.
- Zorg voor een **duidelijk en toegankelijk selectieproces** voor scholen om in aanmerking te komen voor subsidie.
- **Versterk je netwerk voor meer impact.** Werk aan kennisuitwisseling tussen gemeenten, deel successen met elkaar.

”

Roermond in beeld:

“...je kan er meer spelletjes mee verzinnen”

Dit document is in 2023/2024 opgesteld door Jantje Beton en IVN Natuureducatie in samenwerking met de gemeente Roermond, de GroenBlauwe Revolutie Schoolpleinen en diverse Roermondse scholen.

Meer lezen?

Kijk snel naar
de aanpak van:

Gezonde schoolpleinen is een project van

ivn natuur
educatie

JANTJE **BETON**